

JoKER

VEP – studiedag 30 april 2010

JoKER

- **Historiek 1997-2009**
- **Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid**
- **Basisinstrumenten volgens het decreet**
- **De kind- en jongere-effectrapportage (JoKER)**
 - Wat?
 - Waarom?
 - Waarvoor?
 - › Rechtstreeks belang?
 - › JoKER & wetgevingsproces
 - › JoKER-richtlijnen volgens RIA-sjabloon
 - Wie?
- **JoKER - Slotbeschouwing**

Historiek 1997-2009

- Decreet 1997 KER: eerste wettelijke effectmeting
- Doel: naleving rechten van het kind (< 18 j.)
- Zelfstandige methodiek in 2001 - herwerkt in 2004
- Toezicht door commissie deskundigen 1998-2008
- 12 jaar KER: meer dan 50 rapporten
- Evaluatie:
 - internationaal geldt Vlaamse KER als voorbeeld
 - algemene sensibilisering OK
 - weinig op impact op wetgevingsproces
 - besluit: integratie in alg. wetgevingsproces (VAK/ JBP2).
- Sinds 1 januari 2009: JoKER (decreet 2008)

VEP - studiedag 30 april 2010

• 3

Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid

- **Decreet** van 18 juli 2008 houdende het voeren van een Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid:

*“de **integrale** en **geïntegreerde visie** en de daarop gebaseerde **systematische** en **planmatige maatregelen** van een overheid die **expliciet effect** beogen op de **jeugd**, met bijzondere aandacht voor het **Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind**, aangenomen te New York op 20 november 1989 en goedgekeurd bij decreet van 15 mei 1991, als **ethisch en wettelijk kader**.”*

VEP - studiedag 30 april 2010

• 4

Basisinstrumenten volgens het decreet:

- Het Vlaams jeugdbeleidsplan
- De verslaggeving over de uitvoering van het jeugdbeleidsplan en de uitvoering van de rechten van het kind en de internationale initiatieven
- Kind- en jongere-effectrapporten (JoKER)
- Een 'staat van de jeugd' als monitor van de leefwereld van de jeugd
- De aanspreekpunten jeugd- en kinderrechtenbeleid

VEP - studiedag 30 april 2010

• 5

De kind- en jongere-effectrapportage (JoKER)

- Decretaal basisinstrument van het Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleid
- Vervangt en verruimt het kindeffectrapport (°1997, -18 j.)
- Toepassingsgebied:
 - elk voorontwerp van decreet
 - bij eerste principiële goedkeuring Vlaamse Regering
 - als belang van personen < 25 jaar rechtstreeks geraakt
- Geïntegreerd in de reguleringssimpactanalyse (RIA) = RIA-sjabloon + handleiding JoKER (ook als er geen RIA moet opgemaakt)

VEP - studiedag 30 april 2010

• 6

JoKER – Wat?

- Het vermelde decreet definieert JoKER als volgt (art. 6):
Het kind- en jongere-effectrapport is een openbaar document dat ten minste de volgende informatie verstrekt:
- 1° een beschrijving van het effect van de voorgenomen beslissing op de situatie van het kind of de jongere;
- 2° alternatieven voor de voorgestelde beslissing, inzonderheid een beschrijving van de beoogde maatregelen om belangrijke nadelige gevolgen van de beslissing te vermijden, te beperken en zo mogelijk te verhelpen;
- 3° een opgave van de moeilijkheden die werden ondervonden bij het verzamelen van de vereiste informatie.

VEP - studiedag 30 april 2010

• 7

JoKER – Waarom?

- Geeft inzicht in de feitelijke toestand waarop de regelgeving van toepassing zal zijn;
- Helpt mogelijke alternatieve opties voor de realisatie van de gewenste beleidsdoelstelling te detecteren;
- Beschrijft de te verwachten effecten op k&j en hun rechten;
- Versterkt de betrokkenheid en inspraak van kinderen en jongeren;
- Houdt vooraf reeds rekening met de uitvoering, handhaving en evaluatie;
- Versterkt RIA, ook al is JoKER niet van toepassing (vb. besluiten)
- Zorgt ervoor dat de politieke besluitvormers beter geïnformeerd zijn.

VEP - studiedag 30 april 2010

• 8

JoKER – Waarvoor?

- Voorontwerp van decreet, dus niet: voorstel, besluit, omzendbrief
- Rechtstreeks belang van kinderen en jongeren (-25 jaar), ook wanneer ze belanghebbende maar niet de doelgroep zijn
- Decretale verplichting (2008)
- BVR 12/12/08
 - Integratie met RIA, wanneer een RIA moet opgemaakt
 - Minister Coördinatie RvhK zorgt voor toezicht & methodiek
- Besl. VlaReg 29/05/09: kennisname handleiding JoKER & integratie JoKER in omz. Wetg & RIA
- MB 08/06/09: methodiek= RIA-sjabloon + Handleiding JoKER

VEP - studiedag 30 april 2010

• 9

Rechtstreeks belang?

- **Niet** bij auto-regulering & begrotingsdecreten: als beleidsvoornemen louter van organisatorische of structurele aard is.
- **Wél** als de doelgroep van het beleidsvoornemen kinderen en jongeren is (vb. participatie van kinderen in de hulpverlening of op school)
- **Ook** als kinderen en jongeren niet de doelgroep, maar wel de belanghebbenden zijn (vb. verbod van permanente bewoning op campings, energieprestatie-reglementering)
- **! Ook** als geen RIA vereist is (vb. instemmingsdecreten internationale normen mbt kinderen en jongeren)

VEP - studiedag 30 april 2010

• 10

JoKER & wetgevingsproces

Tips

- Start zo vroeg mogelijk: gebruik regelgevingsagenda bij beleidsnota & geef aan waar JoKER zal van toepassing zijn
- Haal informatie en expertise waar mogelijk en consulteer!
- Betrek het aanspreekpunt bij ontwerpregelgeving
- JoKER verplicht bij 1ste principiële goedkeuring
- RIA & JoKER worden best verder aangepast aan RIA- & JoKER-adviezen en wijzigingen ontwerp
- Bezorg RIA/ JoKER aan Vlaams Parlement bij indiening ontwerpdecreet

VEP - studiedag 30 april 2010

• 11

JoKER-richtlijnen volgens RIA-sjabloon

- 1. Titel
- 2. Aanleiding en doel
 - Aanleiding
 - › Wat zijn gevolgen en risico's van huidige toestand voor k&j
 - › Welk onderzoek/publicatie/signalen
 - › Argumenteer obv consultatieproces
 - Doel
 - › Rechtstreeks gericht op leefwereld van k&j?
- 3. Opties
 - Belang van alternatieve optie voor JoKER

VEP - studiedag 30 april 2010

• 12

- 4. Effecten nuloptie/beleidskeuze/alternatief
 - › Alle doelgroepen met directe en indirecte effecten
 - › Belang van levensdomeinen
 - › Belang van IVRK

- Refererend aan 4 centrale principes
- 4.1 Belang van kinderen en jongeren op verschillende leeftijden en bijzondere doelgroepen (cf. hét kind, dé minderjarige, de jongere bestaat niet)
- 4.2 Zonder onderscheid voor alle k&j, met aandacht voor achterstellingsmechanismen
- 4.3. aandacht voor overleven en ontwikkeling
- 4.4. participatiebeginsel gerespecteerd: autonomie, inspraak, informatie, consultatie...

VEP - studiedag 30 april 2010

• 13

- 5. Uitwerking, uitvoering, handhaving en monitoring
 - = zicht krijgen op stappen *na* goedkeuring van gekozen optie
 - Hoe wordt rekening gehouden met effecten op k&j?
 - Hoe worden k&j geïnformeerd?

- 6. Consultatie
 - Beroep op aanspreekpunten of coördinatie voor meer uitleg
 - Vlaamse Jeugdraad & KRC
 - Instellingen Vlaams Jeugd- en kinderrechtenbeleid
 - Onderzoeksgroepen
 - Organisaties

VEP - studiedag 30 april 2010

• 14

- 7. Overige informatie IF (zie RIA)
- 8. Samenvatting: ook hier een verwijzing naar de belangen van kinderen en jongeren die in de nota moet aan de Vlaamse Regering. Ook als er geen RIA nodig is.
- 9. Contactinformatie: vermelding naam opsteller & aanspreekpunt

JoKER – Wie?

- Projectteam of ambtenaar die ontwerpregelgeving voorbereidt
- Betrekken van het aanspreekpunt Jeugd- en Kinderrechtenbeleid
- Collega's Wetsmatiging
- Hulp en advies: afdeling Jeugd (JoKER) & dienst Wetsmatiging (RIA)
- Consultatie van jeugd- en kinderrechtenorganisaties

JoKER – toezicht

- Rapport = ingevuld RIA-sjabloon op basis van handleiding JoKER (of RIA nu van toepassing is of niet)
- Omzendbrief Wetgevingstechniek juli 2009:
 - Afdeling Jeugd ziet toe op naleving JoKER-toets: advies binnen 4 werkdagen (wetgevingsadvies@vlaanderen.be/joker@vlaanderen.be)
 - Nota VlaReg moet wetgevingsadviezen vermelden
- VlaReg: Vla minister coördinatie kinderrechten & jaarverslag
- Raad van State: toezicht op formele vormvereisten
- Vlaams Parlement – Kinderrechtencommissariaat
- Vlaamse Jeugdraad
- Adviesraden

VEP - studiedag 30 april 2010

• 17

JoKER - slotbeschouwing

- Instrument om ontwerpdecreten af te stemmen op k&j, IVRK
- Integratie in wetgevingsproces & RIA moet dit effectief maken
- Te vroeg voor evaluatie:
 - Sept 09: link JoKER & wetgevingsadvies
 - Begin legislatuur: weinig ontwerpdecreten
- JoKER is een decretaal opgelegde sociale impactanalyse en heeft oog voor maatschappelijk kwetsbare k&j
- Inhoudelijke meerwaarde t.a.v. RIA
- Keuze voor integratie wordt bevestigd door internationale studies en ervaringen (IA bij EC, Unicef, SIA...)

VEP - studiedag 30 april 2010

• 18

JoKER

- Vragen?
- Contactinfo:
Joost Van Haelst, Coördinator Kinderrechten, cel Vlaams Jeugdbeleid, afdeling Jeugd, Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen, Vlaamse overheid
Tel. 02-553 33 73 of 02-553 06 30 (secr.)
joost.vanhaelst@cjsm.vlaanderen.be of
joker@vlaanderen.be

VEP - studiedag 30 april 2010

• 19

agentschap
**Sociaal-
Cultureel
Werk**
voor jeugd en volwassenen

www.sociaalcultureel.be

www.sociaalcultureel.be/jeugd/vlaamsjeugdbeleid

www.sociaalcultureel.be/jeugd/kinderrechtenbeleid

www.sociaalcultureel.be/jeugd/joker.aspx

Vlaamse overheid